

Nr 5.*Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, i anledning av väckt motion angående avgiftsfri konfirmationsundervisning genom skolornas försorg.*

I en inom första kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 217, av herr *Fahlander*, har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i läroverksstadgan, att den konfirmationsundervisning, som genom skolornas försorg ordnas för elever tillhörande läroverk och därmed jämförliga skolor, skall vara avgiftsfri.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat yttrande från kungl. skolöverstyrelsen, vilken i sin tur berett kristendomslärarnas förening tillfälle att inkomma med yttrande.

Kungl. skolöverstyrelsen framhåller att tendensen går mot hel avgiftsfrihet för den konfirmationsundervisning, varom fråga är, mestadels sammanhängande med att prästerskapet på allt flera håll övertagit undervisningen. I något fall har genom arbetsordning, utfärdad av biskop, prästerskapet ålagts att meddela kostnadsfri konfirmationsundervisning för läroverksungdom. Detta förfarande synes formellt vara den enklaste vägen att få fram en allmän och lika ordning för fri konfirmationsundervisning för läroverksungdom. Den av motionären anvisade utvägen för införande av avgiftsfrihet för konfirmationsundervisning för de högre skolornas elever anses icke av kungl. skolöverstyrelsen vara framkomlig, då prästerskapet står helt utanför läroverksstadgans räckvidd. Kungl. skolöverstyrelsen anser sig icke kunna tillstyrka motionen eller för närvarande föreslå andra åtgärder i motionens syfte.

Kristendomslärarnas förening instämmer i motionärens uppfattning att läroverkens elever böra beredas avgiftsfri konfirmationsundervisning och anser det normala bör vara att denna undervisning handhaves av prästerskapet utan särskild ersättning. I de fall detta icke låter sig göra utan undervisningen måste omhänderhavas av läroverkslärare anser föreningen det ofrånkomligt att dessa erhålla vederlag för sitt arbete men att eleverna icke därför skola påföras någon avgift.

Den allmänna konfirmationsundervisning, som ombesörjes av prästerskapet, är avgiftsfri. För konfirmationsundervisning, som ordnas för läroverks elever

enligt läroverksstadgans § 145, uttages däremot avgift. Enligt anvisningarna till ovannämnda § förutsättes, att sådan konfirmationsundervisning ombesörjes av vid läroverket anställd lärare. Emellertid synes det numera vara vanligt att prästerskapet ombesörjer även denna konfirmationsundervisning, varvid avgiften — varierande för olika orter och skolor — tillfaller vederbörande präst. Motiveringen härför är att prästerskapet åsamkas mera arbete med denna konfirmationsundervisning än om läroverkseleverna inginge i de allmänna konfirmandgrupperna. Som motionären framhåller torde dock en särskild läroverksgrupp oftast utgöra en även i detta avseende lämplig undervisningsavdelning, varför läroverkseleverna, om de ock hänfördes till den allmänna konfirmationsundervisningen, även där skulle komma att utgöra en särskild avdelning. Inom folkskolans överbyggnad bildas ej sällan numera särskilda konfirmandgrupper, som av prästerskapet erhåller undervisning på en mellan vederbörande präst och skolledningen överenskommen tid. I sådana fall erlägges icke särskild ersättning för undervisningen. Det föreligger således en skillnad i ersättningsavseende mellan sådana specialgrupper och läroverksgrupperna. Då konfirmationsundervisningen, ombesörd av prästerskapet, skall vara avgiftsfri, finna många målsmän för läroverkets elever det oriktigt att de skola belastas med avgift för sådan undervisning. Det må vara riktigt att den som icke vill underkasta sig densamma kan anlita den allmänna konfirmationsundervisningen, men detta leder till en föga önskvärd uppdelning av läroverkseleverna i sådana som ha råd och som icke ha råd att tillhöra läroverksgruppen, varjämte det får anses lämpligt att läroverkseleverna även härvidlag kunna undervisas samfällt. När konfirmationsundervisningen eljest är kostnadsfri synes den icke heller böra vara avgiftsbelagd om den ordnas särskilt för läroverkets elever. Kristendomslärares förening understryker också viken av att så blir fallet. När det därtill endast torde vara en tidsfråga då terminsavgifterna vid läroverken bortfalla och undervisningen vid desamma blir helt avgiftsfri får det anses riktigt att även konfirmationsundervisning för läroverkets elever meddelas utan avgift.

Den av motionären begärda ändringen i läroverksstadgan bör enligt utskottets mening genomföras. Det kan visserligen anföras att prästerskapet icke lyder under denna stadga och icke kan åläggas att utom den allmänna konfirmationsundervisningen mottaga särskilda konfirmandgrupper, men då erfarenheten visar att prästerskapet icke frångår sig konfirmationsundervisning för andra konfirmandgrupper från skolorna torde icke behöva befaras en annan inställning från dess sida när det gäller konfirmandgrupper från läroverken. I de fall åter, då behöriga läroverkslärare måste anlitas för denna undervisning och ersättning till dessa måste utgå, torde nödiga medel få ställas till förfogande från vederbörande skolas stat. Härvidlag kan det icke komma att röra sig om några större belopp.

Då motionens syfte ligger i linje med den allmänna utvecklingen mot avgiftsfrihet för skolundervisningen, får utskottet hemställa,

att första kammaren för sin del ville besluta att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring i läroverksstadgan, att den konfirmationsundervisning, som genom skolornas försorg ordnas för elever tillhörande läroverk och därmed jämförliga skolor, skall vara avgiftsfri.

Stockholm den 18 mars 1947.

På utskottets vägnar:

BERNHARD NÄSGÅRD.

Närvarande: Herrar Näsgård, Persson, Einar, Arrhén, Fahlander, Nilsson, Hjalmar, Sundelin, Isaksson* och Widner*.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
